

نظامنامه اخلاق آموزش

معرفی، نقد و اجرایی‌سازی

سعیده تقی‌زاده

دبیر وزارت علوم در تدوین نظامنامه اخلاق آموزش

فهرست مطالب

- ضرورت
- اهداف
- کارکردها
- تدوین نظامنامه اخلاق آموزش
- نظامنامه اخلاق آموزش
- نقد و اجرایی‌سازی
- جمع‌بندی

ضرورت

- ارزش ذاتی اخلاق
- کارکرد اخلاق در کیفیت آموزش و پژوهش
- بهره‌وری کار گروهی
- زیست حرفه‌ای سالم
- سرآمدی سازمانی دانشگاه‌ها

اهداف

- ارتقای سازگاری و تسهیل‌گری عناصر سازمانی (مانند قوانین، اسناد، آیین‌نامه‌ها، فرایندها و نظام‌های حرفه‌ای مرتبط) با مسئولیت‌های اخلاقی در حوزه آموزش
- افزایش رشد اخلاقی و درونی کردن اخلاقیات
- ایجاد زمینه‌هایی برای تربیت اخلاقی دانشجویان به مثابه شهروندان متخصص و مسئولیت‌پذیر

کارکردها

- شناخت مسئولیت‌های اخلاقی
- بالاترین مرجع اخلاقی
- ترازوی سنجش اخلاق در نظام آموزش عالی
- مبنای تدوین محتوای آموزش اخلاق در دانشگاه‌ها

تدوین نظامنامه اخلاق آموزش

۱. طراحی و سازماندهی تدوین نظامنامه اخلاق آموزش.
۲. مطالعات تطبیقی تجارب و رهاآوردهای علمی و تدوین الگو
۳. اخذ دیدگاه اعضای هیأت علمی، مدیران، کارشناسان آموزشی و دانشجویان از طریق برگزاری کارگاههای آموزش-مشاورهای و تدوین پیش‌نویس نخست نظامنامه
۴. نقد و ارزیابی پیش‌نویس نخست نظامنامه از طریق ارائه در شورای معاونان وزارت عتف و کارگروه‌های ۱۳ گانه و تدوین پیش‌نویس دوم نظامنامه اخلاق آموزش.
۵. رویت پیش‌نویس دوم توسط معاون محترم آموزشی وزارت عتف و تدوین پیش‌نویس سوم بر پایه ملاحظات معاونت آموزشی وزارت عتف.

تدوین نظامنامه اخلاق آموزش (ادامه)

۶. اطلاع‌رسانی اتوماسیونی، اخذ انتقادات و پیشنهادات، تدوین پیش نویس نهایی برپایه پیشنهادها و ارائه به مقام محترم وزارت عتف جهت تنفیذ.

- مشارکت حداکثری اعضای خانواده بزرگ آموزش عالی (۱۰۱۱۴ نفر ساعت: هیأت علمی (۵۷۰۵ نفر ساعت)، کارشناس (۲۶۲۷ نفر ساعت) و دانشجو (۱۸۱۲ نفر ساعت))

نظامنامه اخلاق آموزش

اصول

خط مشی

کدهای اخلاقی و کدهای رفتاری

نظامنامه اخلاق آموزش (ادامه)

- سبک نگارشی: دیباچه، معرفی کوتاه، اصول، خط مشی‌ها و پیوست تعریف مفاهیم
- سبک صفحه آرایی
- سیاست مانعیت و جامعیت
- رعایت ترتب
- الگو: مسئولیت پذیری فردی و سازمانی در قبال حقوق ذی‌نفعان

Rights

Duties

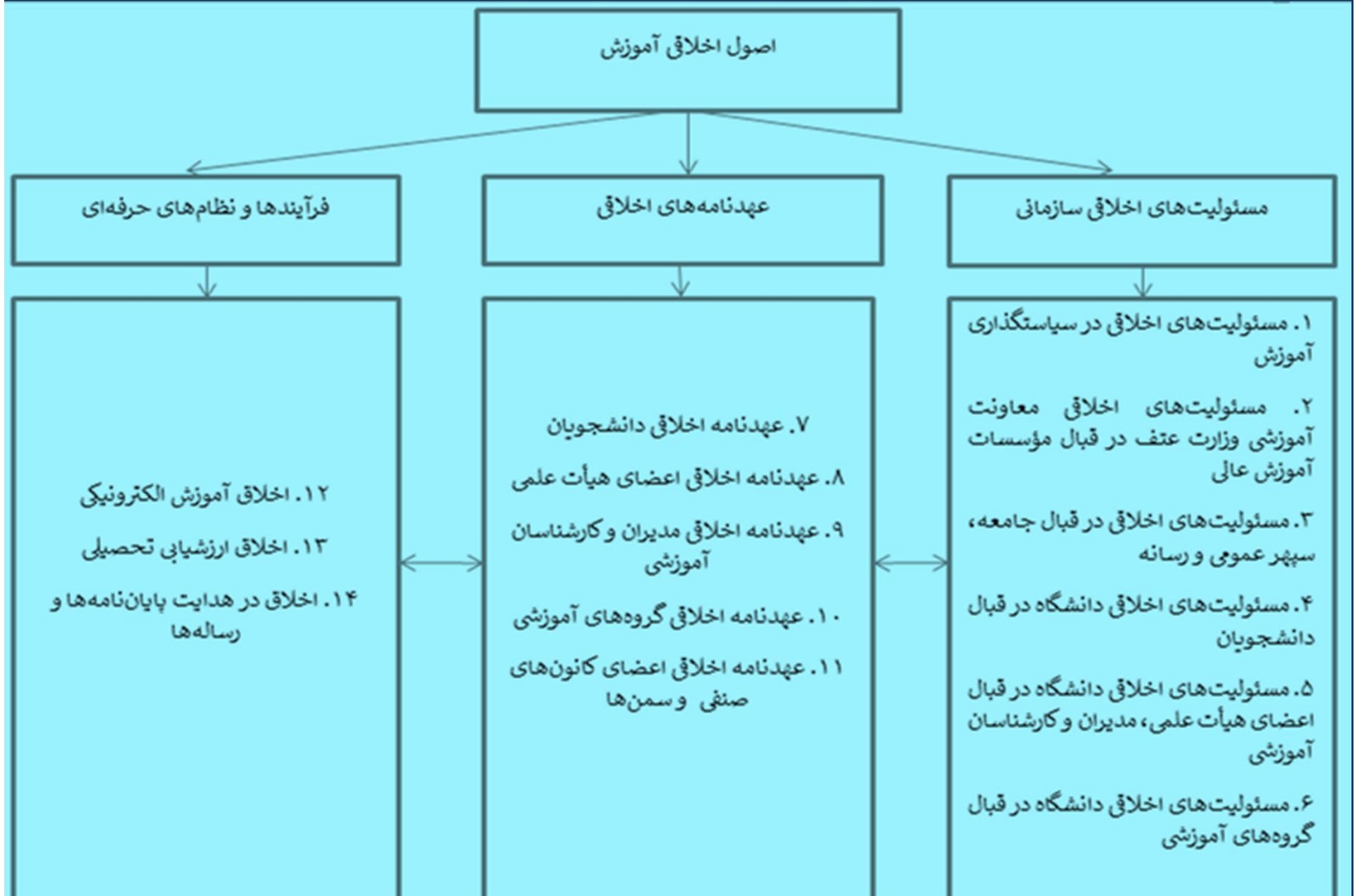
نظام‌نامه اخلاق آموزش (دیباچه)

- توسعه و کارآمدی نظام آموزش عالی کشور
- مسئولیت‌پذیری دانشگاه‌ها در قبال جامعه، دانشجویان گرانقدر، اعضای خانواده بزرگ و فرهیخته آموزش عالی و پایبندی همکاران و دانشجویان به عهدنامه‌های اخلاقی ضامن رشد اخلاقی در نظام آموزش عالی و زمینه‌ساز ارتقای اخلاقی جامعه است.
- این سند به منظور همسان‌سازی رعایت اصول اخلاقی تدوین شده است.
- هدایتگر فعالیت‌های آموزشی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی کشور می‌باشد.
- ما دانشگاهیان و دانشجویان سوگند وفاداری یاد می‌کنیم.

نظامنامه اخلاق آموزش (معرفی)

- مسئولیت‌پذیری اخلاقی در حوزه آموزش حاصل سه مؤلفه است: حساسیت نسبت به حقوق همه صاحبان حق، شناخت تفصیلی حقوق آنان و پایبندی نظام‌مند به حقوق.
- شناخت حقوق ذی‌نفعان و صاحبان حق در سیاست‌گذاری، مدیریت و فعالیت‌های گسترده آموزشی در آموزش عالی نیازمند مطالعات چند وجهی است: پژوهش در منابع و حیانی، شناخت انتقادی تجارب دانشگاه‌های جهان در فرهنگ‌های گوناگون، رهاوردهای گسترده معرفتی اخلاق حرفه‌ای و شناخت دیدگاه‌های اعضای خانواده بزرگ آموزش عالی و ذی‌نفعان حوزه آموزش.
- حاصل مطالعه چند وجهی، با مشارکت هر چه بیشتر صاحبان حق، به تنظیم سند نظامنامه اخلاقی حاضر انجامید.

نظام‌نامه اخلاق آموزش (ادامه)

اصول اخلاقی آموزش

۱. انسجام و یکپارچگی
۲. نقدپذیری و پاسخگویی
۳. مشارکت طلبی
۴. اقتدار همراه با صمیمیت
۵. شفافیت
۶. انصاف و عدالت
۷. وفاداری به حقیقت
۸. احترام به استقلال
۹. احترام به کرامت ذاتی انسانها
۱۰. رازداری و حفظ حریم خصوصی
۱۱. قدردانی
۱۲. کیفیت و پایداری

مسئولیت‌های اخلاقی سازمانی

۱. مسئولیت‌های اخلاقی در سیاستگذاری آموزش

۱. ملاحظات اخلاقی
۲. حمایت از حقوق همه ذی‌نفعان
۳. حمایت از حقوق و نیازهای گروه‌های آسیب‌پذیر
۴. پایبندی به عدالت اجتماعی در توزیع ملی فرصت‌ها
۵. مواجهه عادلانه و منصفانه در رویه‌ها و سبک‌های ارتباطی
۶. ارتقای شفافیت و پیش‌بینی‌پذیری اخلاقی در نظام آموزش

۱. مسئولیت‌های اخلاقی در سیاستگذاری آموزش (ادامه)

۷. استقرار نظام پاسخگویی
۸. احترام به فرهنگ‌های قومی، زبانی و مذهبی و حمایت از حقوق جنسیتی
۹. وفاداری به حقیقت و توجه نقادانه به نیازهای علمی کشور
۱۰. صیانت از منافع ملی از طریق ارتقای کیفیت آموزش، تعامل جهانی
۱۱. استقرار نظام تشویق و قدردانی از عملکرد اخلاقی
۱۲. اهتمام به ارتقای فرهنگ سازمانی شایسته محور
۱۳. حمایت از بی‌طرفی و استقلال علمی
۱۴. احترام به خرد جمعی و استفاده از دیدگاه‌های خانواده آموزش عالی
۱۵. صیانت از حریم خصوصی و محرمانگی
۱۶. سیاستگذاری، هدایت، حمایت و نظارت بر برنامه‌های رشد اخلاقی

۲. مسئولیت‌های اخلاقی معاونت آموزشی وزارت عتف در قبال مؤسسات آموزش عالی

۱. توجه به رسالت راهبری معاونت آموزش و حمایت از استقلال دانشگاه‌ها
۲. هدایت، حمایت و نظارت بر برنامه رشد اخلاقی
۳. احترام به خوش‌نامی و برند دانشگاه‌ها
۴. ارتقای فرصت رقابت اخلاقی
۵. توزیع عادلانه فرصت‌ها، مسئولیت‌ها و منابع و پایبندی به عدالت رویه‌ای

۲. مسئولیت‌های اخلاقی معاونت آموزشی وزارت عتف در قبال مؤسسات آموزش عالی (ادامه)

۶. حمایت از جهت‌گیری اخلاقی فرآیندها و نظام‌های حرفه‌ای

۷. احترام به حق دانشگاهیان در برخورداری از مدیران لایق و
منصف

۸. ارتقای فرهنگ پاسخگویی متقابل

۹. احترام اصیل به همه همکاران در دانشگاه‌ها، مشارکت‌طلبی

۱۰. حمایت از شفافیت سازمانی و سلامت اداری

۱۱. توجه به تناسب اختیارات و امکانات با مسئولیت‌ها

۱۲. تقدیر از سیاست‌ها و اقدام اخلاقی دانشگاه‌ها

۳. مسئولیت‌های اخلاقی در قبال جامعه، سپهر عمومی و رسانه

۱. تعهد و پایبندی به مأموریت آموزشی وزارت عتف و سایر اسناد بالادستی و سیاست‌ها در تامین منافع ملی و مشارکت علمی در بازنگری اخلاقی اسناد بالادستی
۲. توسعه رشته‌های کاربردی در رفع نیاز جامعه
۳. همسوسازی منافع شخصی، سازمانی و ملی.
۴. ترویج مبانی علمی آزاد
۵. مشارکت فعال با نهادهای فرهنگی در رشد اخلاقی - دینی جامعه

۳. مسئولیت‌های اخلاقی در قبال جامعه، سپهر عمومی و رسانه (ادامه)

۶. اهتمام به تربیت شهروندان مسئولیت‌پذیر، خردورز و متخصص و پرهیز از ترویج مدرک‌گرایی

۷. اهتمام به تعامل دانشگاه‌ها با رسانه در ارتقای آموزش‌های دانشگاهی و سواد عمومی

۸. مشارکت در گسترش دانش و فناوری اخلاق کاربردی در صنعت‌ها و حرفه‌ها

۹. گسترش دانش و فناوری شناخت میراث تاریخی و فرهنگی و صیانت از آنها

۱۰. احترام به حقوق شهروندی و مواجهه صادقانه و عادلانه با شهروندان

۱۱. اهتمام به تعامل اخلاقی و اثربخش

۱۲. اهتمام به توسعه دانش و فناوری‌های حفاظت و توسعه سازگار با محیط زیست

۴. مسئولیت‌های اخلاقی دانشگاه در قبال دانشجویان

۱. احترام اصیل و پایدار به دانشجویان و گرامیداشت شخصیت آنان
۲. احترام به حق دانشجویان در بهره‌مندی از اعضای هیأت علمی دارای دانش به روز، اخلاق‌مدار، مسئولیت‌پذیر و حرفه‌ای
۳. حمایت معنوی و فکری از دانشجویان و ارائه مشاوره سودمند
۴. صیانت از مالکیت فکری و معنوی ایده‌ها و نوآوری‌های
۵. حمایت از گفتمان آزاد اندیشی
۶. ایجاد محیط شاد و سالم و تامین فضا و چیدمان مناسب و به روزرسانی منابع کتابخانه‌ای و فناوری‌های لازم آموزشی
۷. اصلاح مستمر برنامه‌های آموزشی در جهت افزایش کیفیت یادگیری، سطح دانش و مهارت ورزی و افزایش توان پاسخگویی به نیازهای امروز و فردای جامعه به منظور اشتغال‌پذیری و کارآفرینی

۴. مسئولیت‌های اخلاقی دانشگاه در قبال دانشجویان (ادامه)

۸. ایجاد فرصت عادلانه رقابت علمی و حمایت از نخبه‌ها و پرهیز از نورچشمی پروری
۹. ارتقای شفافیت و نظم آموزشی و پیش‌بینی پذیری
۱۰. اهتمام به رشد اخلاقی و تربیت جامع‌نگر
۱۱. اسقرار نظام آزمون، ارزشیابی تحصیلی منصفانه و یاددهنده
۱۲. مواجهه صادقانه و صریح با دانشجویان
۱۳. پایبندی به عدالت در همه شئون آموزشی
۱۴. اهتمام به افزایش مشارکت اثربخش
۱۵. احترام به حق انتخاب دانشجو
۱۶. رازداری و صیانت از حریم خصوصی
۱۷. اطلاع‌رسانی شفاف، به‌موقع و کامل

۵. مسئولیت‌های اخلاقی دانشگاه در قبال اعضای هیأت علمی، مدیران و کارشناسان آموزشی

۱. ارتقای حساسیت‌های اخلاقی اعضای هیأت علمی و کارشناسان و حمایت و تقدیر
۲. ایجاد بستر مناسب و فرصت عادلانه برای نوآوری‌ها و خلاقیت، تقدیر و صیانت از مالکیت فکری و معنوی آنان
۳. اهتمام به ترویج صمیمیت، همدلی، کارگروهی، انسجام، نشاط کاری و تعامل مشفقانه
۴. توجه به تناسب امکانات، مسئولیت‌ها و اختیارات و اهتمام به توان افزایش حرفه‌ای.
۵. حمایت معنوی و حقوقی از عملکرد قانونی
۶. تقویت انگیزه‌های درونی و مهارت‌های زیست اخلاقی
۷. نهادینه‌سازی داوری منصفانه، عادلانه و بی‌طرف در فعالیت حرفه‌ای

۵. مسئولیت‌های اخلاقی دانشگاه در قبال اعضای هیأت علمی، مدیران و کارشناسان آموزشی (ادامه)

۸. صیانت از حریم خصوصی و محرمانگی اطلاعات
۹. نهادینه‌سازی احترام و توجه به کرامت افراد و استقلال فردی
۱۰. اطلاع‌رسانی شفاف، به‌موقع و کامل
۱۱. حمایت از رفاه و امنیت معیشتی
۱۲. استقرار نظام تکریم پیشکسوتان و بازنشستگان
۱۳. مدیریت دانش و تجارب حرفه‌ای
۱۴. ارزیابی اخلاقی عملکرد جهت ارتقای کیفیت و
۱۵. اهتمام به مشارکت عمومی و مواجهه صادقانه و صریح
۱۶. توزیع عادلانه مسئولیت‌های شغلی، منابع و امکانات
۱۷. نقدپذیری و پاسخگویی

۶. مسئولیت‌های اخلاقی دانشگاه در قبال گروه‌های آموزشی

۱. حمایت از استقلال گروه‌های آموزشی و ارزیابی مستمر درونی و بیرونی
۲. مواجهه عادلانه با گروه‌های آموزشی
۳. ترویج فرهنگ گفتگوی اثربخش و بهره‌مندی از خرد جمعی
۴. ترویج زمینه‌های اخلاقی همکاری میان رشته‌ای و تعامل بین گروهی
۵. مشارکت در ترویج فرهنگ صمیمیت، فروتنی علمی، داوری منصفانه حرفه‌ای
۶. نهادینه کردن پایبندی به نظام‌نامه اخلاق آموزش و حمایت از رشد اخلاقی گروه‌ها

عهدنامه‌های اخلاقی

۷. عهدنامه اخلاقی دانشجویان

۱. رشد مستمر علمی و افزایش مشارکت نقادانه
۲. درستکاری در همه فعالیت‌های یادگیری و ارزشیابی تحصیلی
۳. ارزیابی منصفانه عملکرد آموزشی اساتید و گروه آموزشی
۴. مهربانی با خود و عزت نفس
۵. احترام، صمیمیت، دوستی، همکاری و قدردانی
۶. احترام به هنجارهای قومی، مذهبی، باورها

۷. عهدنامه اخلاقی دانشجویان (ادامه)

۷. سبک پوشش و الگوی رفتاری
۸. خردمندی و فراست در استفاده بهینه از اساتید، امکانات، وقت و فرصت‌ها
۹. حفظ اموال دانشگاه و آراستگی و پاکیزگی محیط
۱۰. احترام به ارزش‌های راهبردی دانشگاه
۱۱. حفظ سلامت جسمی، روانی، اجتماعی، اخلاقی و معنوی
۱۲. داوری بر آگاهی کافی، بی‌طرفی و انصاف
۱۳. جستجوی نقادانه حقیقت، حفظ استقلال دانشجویی و افزایش خلاقیت و نوآوری
۱۴. رازداری و حفظ حریم خصوصی

۸. عهدنامه اخلاقی اعضای هیأت علمی

۱. استفاده بهینه از زمان، ذهن و اعتماد دانشجویان در رشد شناختی، مهارتی و منشی (دانشجویان امانت الهی)
۲. ارتقای توان علمی، خردورزی، اخلاق‌مداری، جامعه‌پذیری و توان حرفه‌ای
۳. حفظ کرامت انسانی افراد و انتقال احساس ارزشمندی
۴. اقتدار همراه با صمیمیت و قانون‌پذیری با انعطاف ضابطه‌مند
۵. در دسترس بودن
۶. همکاری مسئولانه
۷. پایبندی به ملاک‌های سنجش‌پذیر در هرگونه داوری علمی و حرفه‌ای
۸. خیرخواهی و تعهد حرفه‌ای

۸. عهدنامه اخلاقی اعضای هیأت علمی (ادامه)

۹. کارگروهی استوار بر همدلی، صمیمیت و نقدپذیری
۱۰. دادن فرصت نقش فعال به دانشجویان و صبوری و سعه صدر
۱۱. به رسمیت شناختن خطای دانشجو و راهنمایی مشفقانه در جهت ایجاد اعتماد به نفس در دانشجویان
۱۲. حق مالکیت فکری
۱۳. احترام به کسوت دانشگاهی و تلاش برای اعتلای جایگاه اجتماعی
۱۴. تعامل با صداقت، صراحت همراه با احترام اصیل و توجه به استقلال فردی
۱۵. مواجهه اخلاقی با سوال دانشجویان
۱۶. جانشین پروری
۱۷. واقعگرا و صادق
۱۸. حریم خصوصی و ارتقای امنیت جنسیتی و سلامت ذهنی و روانی

۹. عهدنامه اخلاقی مدیران و کارشناسان آموزشی

۱. پاسخگویی با خوش رویی
۲. پاسخگویی و خدمت‌رسانی شفاف، به‌موقع و مؤثر
۳. حفظ کرامت انسانی، سلامت جسمی، روحی و امنیت جنسیتی
۴. اطلاع‌رسانی و ارائه مشاوره مشفقانه و آشنا ساختن با مقررات، آیین‌نامه‌ها و فرآیندها
۵. دوری هوشمندانه از مواضع بدنامی
۶. استفاده بهینه از زمان و منابع
۷. دوری از مقصریابی و فرافکنی
۸. خودانگیختگی و روحیه آموزش‌پذیر
۹. یاری همدیگر
۱۰. وفاداری به مأموریت و اهداف دانشگاه
۱۱. رازداری و حفظ حریم خصوصی

۱۰. عهدنامه اخلاقی گروه‌های آموزشی

۱. تدوین و بازنگری رسالت گروه
۲. ارتقای مستمر کیفیت آموزشی از طریق ارزیابی درونی
۳. صمیمیت، نشاط علمی و احترام
۴. قدردان تجارب حرفه‌ای، نوآوری، خلاقیت و رهاآوردها
۵. فرهنگ تعامل و گفتگو و کارگروهی
۶. پایبندی نظام‌مند به مسئولیت‌های اخلاقی

۱۰. عهدنامه اخلاقی گروه‌های آموزشی (ادامه)

۷. انتخاب مدیر گروه، جذب هیأت علمی، توزیع درس، تعیین گروه هدایت پایان‌نامه و رساله و سایر فعالیت‌های حرفه‌ای گروه بر اساس شایسته سالاری، رعایت عدالت و انصاف و توجه به حقوق دانشجویان
۸. اطلاع‌رسانی به روز، راهنمایی و پاسخگویی کارآمد
۹. افزایش نظم و پیش‌بینی پذیری گروه
۱۰. پیش‌بینی و پیشگیری به‌موقع و مؤثر
۱۱. همکاری بین رشته‌ای و تعامل اخلاقی بین گروهی
۱۲. اهتمام مدیریت گروه بر اقتدار همراه با صمیمیت و به دور از خودرأیی و نظارت بدون ورود به حریم شخصی و شغلی
۱۳. پاسداشت و حمایت فعال از استقلال و مرجعیت علمی، تخصصی و حرفه‌ای گروه آموزشی

۱۱. عهدنامه اخلاقی اعضای کانون‌های صنفی و سمن‌ها

۱. بهبود مستمر آموزش و در افزایش کیفیت آموزشی، ارتقای اخلاقی و برنامه‌های تربیتی دانشجویان
۲. حفظ استقلال، بی‌طرفی و هویت مردم سالارانه تشکیلات
۳. پایبندی و ترویج نظام‌نامه اخلاق آموزش
۴. تعامل سازنده و اخلاقی با دیگر کانون‌های صنفی، سمن‌ها و نهادهای دانشگاه
۵. حمایت از استقلال و مرجعیت علمی، تخصصی و حرفه‌ای گروه‌های آموزشی و اساتید
۶. روابط سازنده و اخلاقی
۷. تعامل و خدمات متقابل
۸. قدردانی
۹. سازمان یادگیرنده بودن

فرآیندها و نظام‌های حرفه‌ای

۱۲. اخلاق آموزش الکترونیکی

۱. ارتقای مهارت‌های فناورانه و سواد رسانه‌ای در استفاده بهینه از آموزش الکترونیکی به عنوان وظیفه اخلاقی و حرفه‌ای
۲. ارتقای دانش، اخلاق حرفه‌ای و مهارت تدوین برنامه‌های آموزشی چندرسانه‌ای و استفاده از آنها
۳. مسئولیت‌پذیری مدیران و حسن همکاری آنان با اساتید و کارشناسان در ارتقای کیفیت، سهولت و سرعت آموزش الکترونیکی
۴. توجه به سلامت روانی و آرامش ذهنی
۵. احترام به حقوق پدیدآورندگان محتوای آموزشی چندرسانه‌ای و نوآوری‌ها
۶. ایجاد بسترها و تامین امکانات و منابع لازم برای تسهیل
۷. فراهم‌آوری دسترسی عادلانه و حمایت مالی و تجهیزاتی از دانشجویان نیازمند
۸. بهینه‌سازی و متناسب‌سازی برنامه‌های درسی با آموزش الکترونیکی

۱۲. اخلاق آموزش الکترونیکی (ادامه)

۹. استقرار فرآیند منصفانه، عادلانه و متناسب ارزیابی از عملکرد اعضای هیأت علمی
۱۰. استقرار فرآیند مستمر، منصفانه و علمی ارزشیابی تحصیلی
۱۱. ایجاد فضای تعاملی مناسب و امن برای اشتراک منابع، مشارکت و فعالیت گروهی
۱۲. ترویج فرهنگ درستکاری و امانتداری
۱۳. توجه به اهمیت آموزش‌های ترکیبی
۱۴. توجه به ابعاد اخلاقی بسترها و برنامه‌های آموزش الکترونیکی با تأکید بر کرامت انسانی، حفظ حریم خصوصی و مالکیت فکری
۱۵. توجه به اختصاص وقت بیشتر و فعالیت افزون‌تر اساتید و جبران عادلانه خدمات
۱۶. بهبود شیوه‌های نظارت در آموزش الکترونیکی با حفظ حریم شغلی و اعتماد به اساتید و دانشجویان
۱۷. متناسب‌سازی فعالیت‌های آموزشی الکترونیکی با زندگی شخصی و خانوادگی

۱۳. اخلاق ارزشیابی تحصیلی

۱. استقرار نظام جامع ارزشیابی تحصیلی استوار بر دانش، اخلاق و فناوری
۲. ارتقای دانش و مهارت اعضای هیأت علمی در ارزشیابی تحصیلی عینی
۳. عدالت رویه‌ای در آزمون‌سازی و اجرای ارزشیابی تحصیلی
۴. کرامت و احترام به اساتید و دانشجویان و اعتماد به آنان
۵. ارزیابی و اصلاح اخلاقی و مستمر شیوه‌های ارزشیابی و توجه به ویژگی‌های رشته‌ای
۶. توجه شایسته به ماهیت ارزشیابی از بعد دانش‌افزایی، مهارت‌افزایی و ارتقای نگرشی و تأکید بر شیوه‌های ارزشیابی یاددهنده و عامل ارتقای خودشناسی و اعتماد به نفس
۷. پایبندی به ارزشیابی تحصیلی مستمر و انتخاب بهترین عملکرد به عنوان نمره پایانی

۱۳. اخلاق ارزشیابی تحصیلی (ادامه)

۸. توجه به حق انتخاب دانشجویان مانند ارائه سوالات انتخابی
۹. توجه به تناسب ارزشیابی با آموزش ارائه شده و توجه به توان و طاقت دانشجویان
۱۰. پایبندی به جنبه‌های اخلاقی در اجرای آزمون‌ها
۱۱. تسهیل دسترسی به سامانه آزمون و امکانات متناسب با ارزشیابی و استفاده از فضای استاندارد و مناسب از جهت نور، دما، راحتی و ... و توجه به محدودیت‌های جسمی
۱۲. رعایت عدالت رویه‌ای و انصاف در بررسی پاسخ دانشجویان
۱۳. تامین شرایط امن و آرام روحی و روانی
۱۴. پاسخگویی به نقد و اعتراض دانشجویان
۱۵. رازداری و حفظ محرمانگی
۱۶. توجه به تفاوت‌های فردی

۱۴. اخلاق در هدایت پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها

۱. تدوین راهبردها و خط‌مشی‌های پژوهش‌های پایان‌تحصیلات تکمیلی در جهت تربیت علمی آنان، پاسخگویی به نیازهای علمی جامعه و توسعه جهانی دانش

۲. آموزش حین عمل درستکاری علمی به دانشجویان

۳. احترام به حق انتخاب دانشجویان در خصوص موضوع، اساتید راهنما و مشاور

۴. یاری متخصصانه و مشفقانه و گام به گام دانشجویان

۵. احترام به استقلال دانشجو و حق مالکیت

۶. پایبندی به انصاف، بی‌طرفی و عدالت رویه‌ای در داوری

۱۴. اخلاق در هدایت پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها (ادامه)

۷. احترام نسبت به حق برخورداری دانشجویان از امکانات و منابع لازم و حمایت از انتشار بین‌المللی نتایج آنها

۸. تدوین شرح وظایف شفاف برای اساتید راهنما، مشاور و داور و استقرار نظام ارزیابی و نظارت بر فعالیت‌های اساتید و دانشجویان و قدردانی مؤثر از فعالیت‌های برجسته

۹. توجه و پایبندی به تخصص علمی در پیشنهاد، تصویب و پذیرفتن مسئولیت

۱۰. پایبندی به ضوابط علمی، روشی و اخلاقی داوری و پرهیز از سلیقه‌گرایی و تعارض منافع

۱۱. اهتمام بر تعالی جایگاه جلسات داوری از انگاره دفاع به انگاره مشارکت علمی

۱۲. عهده‌داری استاد راهنما و دانشجو نسبت به مسئولیت اخلاقی پژوهش

نقد و اجرایی‌سازی

- سه نامه از وزارت علوم:
  ۱. دریافت بازخوردها
  ۲. تشکیل کمیته اخلاق آموزش
  ۳. قرارگیری روی سایت
  ۴. شیوه‌نامه اجرایی
  ۵. نشست‌های معرفی، نقد و اجرایی‌سازی
  ۶. اقدامات و ضمانت‌ها (ایجابی و تشویقی)
  ۷. گزارش سه ماهه عملکرد
  ۸. بازنگری سالیانه نظام‌نامه
  ۹. رتبه‌بندی دانشگاه‌ها

